2024/1261

8.5.2024 г.

ДЕЛЕГИРАН РЕГЛАМЕНТ (ЕС) 2024/1261 НА КОМИСИЯТА

от 11 март 2024 година

за допълнение на Регламент (ЕС) 2020/741 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на техническите спецификации за ключовите елементи на управлението на риска

(текст от значение за ЕИП)

ЕВРОПЕЙСКАТА КОМИСИЯ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз,

като взе предвид Регламент (ЕС) 2020/741 на Европейския парламент и на Съвета от 25 май 2020 г. относно минималните изисквания за повторното използване на водата ([1]), и по-специално член 5, параграф 5, втора алинея от него,

като има предвид, че:

(1) В Регламент (ЕС) 2020/741 се определят минималните изисквания за безопасното повторно използване на водата за напояване в селското стопанство. В член 6 от посочения регламент се предвижда, че за производството на допълнително пречистени отпадъчни води и снабдяването с допълнително пречистени отпадъчни води се изисква разрешително, като това разрешително трябва да се основава на план за управление на риска. В член 5, параграф 3 от посочения регламент се изисква на свой ред плановете за управление на риска от повторното използване на водата да се основават на елементите на управлението на риска, посочени в приложение II към същия регламент.

(2) Разработването на план за управление на риска от повторното използване на водата може да бъде сложна задача, изискваща мултидисциплинарен подход и включването на няколко участници в изготвянето му. Поради тази причина е необходимо да се определят техническите спецификации за ключовите елементи на управлението на риска, посочени в приложение II към Регламент (ЕС) 2020/741, за да се гарантира, че плановете за управление на риска от повторното използване на водата са надеждни, висококачествени и основани на систематичен подход. Целта е да се определи по-подробно как авторите на плана за управление на риска и оценителите на риска, участващи в неговото изготвяне, следва да вземат предвид по подходящ начин всички ключови елементи чрез структуриран и цялостен анализ на системата за повторно използване на водата. За изготвянето на план за управление на риска следва да бъде възможно да се използват съществуващите протоколи за оценка и управление на риска, при условие че се спазват техническите спецификации, определени в настоящия делегиран регламент.

(3) За да бъде възможно в плановете за управление на риска да се предоставят солидни доказателства, подкрепящи установяването на превантивни мерки и бариери, и да се гарантира, че напояването с допълнително пречистени отпадъчни води е безопасно за здравето на хората и животните и за околната среда, те следва да бъдат подкрепени от най-надеждните налични научни доказателства и други подкрепящи източници, които са напълно документирани в плана за управление на риска.

(4) Системите за повторно използване на водата, въведени в държавите членки, могат да се различават по своята структура и да обслужват голям брой крайни ползватели. Освен това в съответствие с Регламент (ЕС) 2020/741 един план за управление на риска може да обхваща повече от една система за повторно използване на водата. Техническите спецификации за ключовите елементи на управлението на риска следва да са достатъчно гъвкави, за да обхванат тези различия, като същевременно предоставят цялостен преглед на системата и достатъчно информация, за да се даде възможност за идентифициране на всички потенциални рискове,

ПРИЕ НАСТОЯЩИЯ РЕГЛАМЕНТ:

Член 1

Техническите спецификации за ключовите елементи на управлението на риска, посочени в приложение II към Регламент (ЕС) 2020/741, са изложени в приложението към настоящия регламент.

([1]) ОВ L 177, 5.6.2020 г., стр. 32, ELI: https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2020/741/oj.

Член 2

Настоящият регламент влиза в сила на двадесетия ден след деня на публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Настоящият регламент е задължителен в своята цялост и се прилага пряко във всички държави членки.

Съставено в Брюксел на 11 март 2024 година.

За Комисията
Председател
Ursula VON DER LEYEN

ПРИЛОЖЕНИЕ

Технически спецификации за ключовите елементи на управлението на риска

Описание на системата за повторно използване на водата

В съответствие с точка 1 от приложение II към Регламент (ЕС) 2020/741 в описанието на системата за повторно използване на водата се посочват подробно всички различни процеси и етапи от началото на пречистването на отпадъчните води до крайното им повторно използване в земеделските площи, включително всички аспекти, свързани с оценката на риска. Описанието обхваща всички елементи на системата, включително всички инфраструктурни и технически елементи, които са от значение за конкретния проект за повторно използване на водата, включително информация за различните места, с изключение на мястото на определяне на съответствието, в които водата се доставя на друг участник във веригата.

Ако едно съоръжение за допълнително пречистване обслужва голям брой крайни ползватели, в описанието на плана за управление на риска тези ползватели може да се разглеждат най-общо, въз основа на различните видове култури или стандартните практики за напояване в обслужвания район, но все пак трябва да се предоставя общ преглед на възможните видове крайни ползватели и напоявани култури.

Ако в съответствие с член 5, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2020/741 даден план за управление на риска обхваща повече от една система за повторно използване на водата, описанието на системата може да се състои от основни елементи, с които се осигурява преглед на потенциалните рискове и които са относими към всички системи, обхванати от плана. Описанието може да се отнася до видовете култури, които се отглеждат най-често в обслужваните райони, до стандартните практики за напояване или до кодексите за добри практики, в които подробно са описани стандартните практики за безопасно използване на допълнително пречистени отпадъчни води с определен клас на качеството.

В зависимост от това дали съоръжението за допълнително пречистване съвпада с пречиствателната станция за градски отпадъчни води, пречистваща водите в съответствие със стандартите, изисквани от Регламент (ЕС) 2020/741, или е отделно съоръжение, описанието на системата за повторно използване на водата предполага разглеждане на различни етапи от процесите на пречистване и анализ на различни точки от системата за повторно използване на водата.

Описанието на системата за повторно използване на водата следва техническите спецификации, посочени по-долу, и включва информация за производството на допълнително пречистените отпадъчни води, съхранението (когато е приложимо), разпределението, методите за напояване, предвиденото използване и категориите култури.

Производство на допълнително пречистени отпадъчни води

Описанието на процеса за производство на допълнително пречистени отпадъчни води включва:

(1) източниците на градските отпадъчни води, постъпващи в пречиствателната станция за градски отпадъчни води, която доставя вода за допълнително пречистване. Източниците на градски отпадъчни води се идентифицират, като се използват определенията, посочени в Директива 91/271/ЕИО на Съвета ([1]). Градските отпадъчни води могат да включват смес от битови отпадъчни води, промишлени отпадъчни води и отточни води и по този начин заустванията да носят различни видове замърсители, патогенни организми или други вещества;

(2) референтния номер или наименованието на пречиствателната станция за градски отпадъчни води, която доставя вода за допълнително пречистване, и ако тя е различна от съоръжението за допълнително пречистване — информация за видовете пречистване, извършвани в станцията (първично, вторично, третично или четвъртично);

(3) референтния номер или наименованието на съоръжението за допълнително пречистване, ако е различно от пречиствателната станция за градски отпадъчни води, и информация за процесите на пречистване и технологиите, използвани в съоръжението. Предоставя се също така информация за работните условия и контролните параметри на процесите, които са от значение за управлението на рисковете, включително параметрите за контрол на процесите, при които се пречистват патогенни организми или замърсители, идентифицирани като опасности в съответствие с точка 3 от приложение II към Регламент (ЕС) 2020/741;

(4) характеризиране на качеството на градските отпадъчни води, постъпващи в пречиствателната станция за градски отпадъчни води, което дава възможност за определяне на параметрите, които са от значение за качеството на допълнително пречистените отпадъчни води и които могат да се превърнат в опасности по смисъла на точка 3 от приложение II към Регламент (ЕС) 2020/741. Характеризирането може да описва качеството на водата в различни точки на системата за повторно използване на водата, като се разглеждат възможните колебания, дължащи се на опасни събития, повреди в системата или сезонни колебания.

([1]) Директива 91/271/ЕИО на Съвета от 21 май 1991 г. за пречистването на градските отпадъчни води (ОВ L 135, 30.5.1991 г., стр. 40, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/1991/271/oj).

Тези точки могат да бъдат:

— точката на постъпване на пречистените отпадъчни води в съоръжението за допълнително пречистване, ако съоръжението за допълнително пречистване е различно от пречиствателната станция за градски отпадъчни води;

— точката на изпускане на пречистените отпадъчни води от етапа на вторично пречистване, ако съоръжението за допълнително пречистване и пречиствателната станция за градски отпадъчни води са едни и същи;

— точката на изпускане на получените допълнително пречистени отпадъчни води.

Характеризирането на качеството на водата обхваща:

— параметрите, посочени в таблица 2 от приложение I към Регламент (ЕС) 2020/741;

— параметрите, мониторирани в отпадъчните води от пречиствателната станция за градски отпадъчни води, пречистени в съответствие с Директива 91/271/ЕИО и използвани за производство на допълнително пречистени отпадъчни води;

— параметрите, произтичащи от изискванията и задълженията, посочени в точка 5 от приложение II към Регламент (ЕС) 2020/741, и от всяко друго правно изискване, приложимо в района, в който се намира системата за повторно използване на водата, които са от значение за местните условия, в това число състоянието на засегнатите водни обекти и всички съответни географски, морфологични, геоложки и хидроложки условия, и са от значение за идентифициране на опасностите, посочени в точка 3 от приложение II към Регламент (ЕС) 2020/741;

— ако е приложимо, параметрите, мониторирани в съответствие с Европейския регистър за изпускането и преноса на замърсители, както е определено в член 3 от Регламент (ЕО) № 166/2006 на Европейския парламент и на Съвета ([2]) (приложим за пречиствателни станции за градски отпадъчни води с капацитет 100 000 еквивалент жители (е.ж.);

— ако са налични, параметрите, отчетени в разрешителните за заустване в канализационната система, обслужвана от пречиствателната станция за градски отпадъчни води, които могат да бъдат от значение за идентифициране на опасностите, включително, когато е уместно, замърсители, отчетени в разрешителните за заустване на промишлени предприятия, чието изпускане може да повлияе на качеството на допълнително пречистените отпадъчни води;

(5) водните количества, постъпващи в пречиствателната станция за градски отпадъчни води и преминаващи през системата за повторно използване на водата за период от 1 година (т.е. минимален, максимален и среден дебит), включително всякаква информация за променливостта на дебита, дължаща се на метеорологични явления или други събития (туристически сезон), които биха могли да окажат значително влияние върху количеството и качеството на допълнително пречистените отпадъчни води, когато е приложимо. Ако само част от пречистените градски отпадъчни води се използват за производството на допълнително пречистени отпадъчни води, тази информация се ограничава до водните количества, които постъпват в съоръжението за допълнително пречистване или са резултат от етапа на вторично пречистване и се използват за производството на допълнително пречистени отпадъчни води;

(6) идентифицирането на мястото на определяне на съответствието в системата за повторно използване на водата.

Съхранение

Системите за съхранение могат да се използват за съхраняване на допълнително пречистени отпадъчни води, преди те да бъдат транспортирани и доставени или след доставянето им до крайния ползвател. Ако се използват системи за съхранение, информацията, която трябва да се предостави, включва следните елементи:

(1) видовете системи за съхранение (затворени или отворени, включително въведените мерки за избягване на кръстосано замърсяване с други източници на замърсяване, в това число с отточни води от промишлеността и селското стопанство);

(2) режим на работа на системата (оперативен или сезонен);

(3) средно време на престой;

(4) управленски стратегии за контрол на физическото, химическото и биологичното качество на допълнително пречистените отпадъчни води, включително за контрол на повторното развитие на бактерии или водорасли.

([2]) Регламент (ЕО) № 166/2006 на Европейския парламент и на Съвета от 18 януари 2006 г. за създаване на Европейски регистър за изпускането и преноса на замърсители и за изменение на Директиви 91/689/ЕИО и 96/61/ЕО на Съвета (ОВ L 33, 4.2.2006 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2006/166/oj.)

Разпределение

Информацията за разпределението на допълнително пречистените отпадъчни води, която трябва да се предостави, включва следните елементи:

(1) информация за помпените системи;

(2) видове на използваните тръбопроводи, канали и други средства за разпределение;

(3) управленски стратегии за контрол на физическото, химическото и биологичното качество на допълнително пречистените отпадъчни води по време на снабдяването;

(4) мерки за избягване на кръстосано замърсяване със системата за питейна вода или с канализационната система, или с друг източник на замърсяване, включително отточни води от промишлеността или селското стопанство в случай на открити канали, когато е приложимо.

Методи за напояване

Информацията за методите за напояване, която трябва да се предостави, включва:

(1) описание на методите за напояване в обслужвания район, които вече са въведени или са планирани, като се има предвид, че могат да се използват различни методи в зависимост от сезона или наличието на вода. Ако крайните ползватели все още не са идентифицирани или ако голям брой от тях се обслужват от едно съоръжение за допълнително пречистване, информацията може да се състои от обща информация за типичните или по-често използваните видове напояване в обслужвания район и да включва предписания за метода на напояване, необходим за безопасното използване на даден клас на качеството на допълнително пречистените отпадъчни води за определени видове култури.

Методите за напояване се класифицират в следните категории:

— повърхностни (открити или гравитачни) напоителни системи: водата се подава директно върху повърхността на почвата и не е под налягане. Това включва напояване чрез заливане и напояване на бразди;

— дъждовални напоителни системи: водата се разпръсква във въздуха и пада върху повърхността на почвата като дъжд. При този метод на напояване трябва да се обърне специално внимание на опазването на здравето на работниците и страничните лица, които могат да бъдат достигнати от капките допълнително пречистени отпадъчни води;

— микронапоителни системи: водата се подава локално чрез системи за капково напояване или за микрооросяване (повърхностно или подпочвено) или чрез дъждовална напоителна система. Тези методи за напояване са в състояние да доставят вода на капки или малки потоци до растенията при ниски дебити (2—20 литра/час).

Допълнителната информация, свързана с идентифицирането на пътищата на експозиция за популацията или околната среда, както е посочено в точка 4 от приложение II към Регламент (ЕС) 2020/741, която трябва да се предостави, ако е от значение за вида на използвания метод за напояване, включва, когато е приложимо:

— максималния радиус на разпръскване или максималното работно налягане;

— преобладаващите местни условия на вятъра, на които се дължи разпространението на аерозолите;

— наличието на превантивни мерки за задържане на разпръснатите капки или аерозоли от допълнително пречистените отпадъчни води по време на напояване (включително дървета, създаващи жив плет, ветрозащитни мрежи).

Предвидено използване и категории култури

Информацията, която трябва да се предостави, включва:

(1) предвидените видове използване на допълнително пречистените отпадъчни води (в съответствие с избраните класове на качеството на допълнително пречистените отпадъчни води, категории култури и методи за напояване, посочени в таблица 1 от приложение I към Регламент (ЕС) 2020/741), местата на използване, както и преобладаващата процедура, периоди и честота на засаждане и прибиране на реколтата и преобладаващия метод на отглеждане на културите в обслужвания район. Ако все още не са идентифицирани конкретни крайни ползватели или видове използване, или ако едно съоръжение за допълнително пречистване обслужва голям брой ползватели, информацията може да се основава на предвиденото използване на допълнително пречистените отпадъчни води в конкретен район или на най-разпространените земеделски практики и култури в този район. Информацията може да се състои и от предписания за това как даден клас на качеството на допълнително пречистените отпадъчни води може да се използва безопасно за определени видове култури и при определени условия.

Видовете култури, обозначени като категории в таблица 1 от приложение I към Регламент (ЕС) 2020/741, се описват в съответствие с предназначението на културата:

— хранителни култури, които се консумират сурови или непреработени: култури, отглеждани за консумация от човека, които няма да бъдат подлагани на допълнителна преработка. Минималният клас на качеството на допълнително пречистените отпадъчни води за тези култури зависи от това дали допълнително пречистените отпадъчни води ще бъдат в контакт с годната за консумация част на културите. Въз основа на разстоянието от годната за консумация част на културите до земята тези култури включват:

  — кореноплодни култури: култури, които растат под земята в почвата и имат годна за консумация коренова част. За тази категория се приема, че допълнително пречистените отпадъчни води ще бъдат в контакт с годната за консумация част на културите;

  — надземни нискорастящи култури: култури, които растат над земята в частичен контакт с почвата. Тези култури могат да бъдат допълнително разделени на култури, които растат на повърхността на почвата, като листни култури, и култури, които растат на 25 cm или повече над земята, чиято годна за консумация част може да се намира на < 25 cm над повърхността на почвата;

  — надземни високорастящи култури: култури, които растат над земята, на 50 см или повече над повърхността на почвата, и които обикновено не докосват почвата;

— преработени хранителни култури: култури, отглеждани за консумация от човека, които ще бъдат подложени на допълнителна преработка, включително готвене или промишлена преработка, и няма да се консумират сурови;

— нехранителни култури: култури, които не се отглеждат за консумация от човека, включително култури, използвани за пасища и фураж, и други нехранителни култури, включително влакнодайни, декоративни, технически, енергийни и семенни култури (предназначени за производство на семена за посев);

(2) ако е приложимо, информация за допълнителните пречиствания или подходящите бариери, посочени в член 5, параграф 4, буква в) от Регламент (ЕС) 2020/741, прилагани към допълнително пречистените отпадъчни води след мястото на определяне на съответствието, включително, когато е приложимо, в инфраструктурата за разпределение или съхранение и в напояваните площи, използвани за изпълнение на изискванията за качество, посочени в таблица 2 от приложение I към Регламент (ЕС) 2020/741;

(3) ако е приложимо, информация за други източници на вода, предназначена за смесване с допълнително пречистени отпадъчни води, както и за точките на смесване, количествените и качествените характеристики и всяка променливост, свързани с оценката на рисковете, особено когато смесването се използва като бариера. Ако крайните ползватели все още не са идентифицирани или ако голям брой от тях се обслужват от едно съоръжение за допълнително пречистване, информацията може да се състои от обща информация за типичните практики на смесване в обслужвания район и да включва предписания за осигуряване на безопасността на тази практика;

(4) диапазона на дебитите на допълнително пречистените отпадъчни води, които се очаква да бъдат доставени, и всяка сезонна променливост, както и периода на използване (временно или *ad hoc*), в съответствие с графика за напояване.

Идентифициране на всички страни, участващи в системата за повторно използване на водата, и описание на техните роли и отговорности

В съответствие с точка 2 от приложение II към Регламент (ЕС) 2020/741 страните, участващи във всеки компонент на системата за повторно използване на водата, и техните отговорности се определят точно за всяка част от системата.

На този етап за всяка страна се идентифицира следното:

— действията, за които отговаря страната;

— мястото или етапа в системата за повторно използване на водата, където трябва да се извършат действията;

— моментът за извършване на действията.

В зависимост от конкретната конфигурация на системата за повторно използване на водата, в нея могат да участват следните страни:

(1) операторите на съоръжението за допълнително пречистване и на пречиствателната станция за градски отпадъчни води, когато е различна от съоръжението за допълнително пречистване, включително операторите на обществени или частни водоснабдителни предприятия;

(2) операторите на съоръжения за съхранение и разпределение на допълнително пречистени отпадъчни води, когато е приложимо;

(3) операторите, които напояват площи с допълнително пречистени отпадъчни води, включително земеделските стопани, асоциациите на земеделски стопани или консорциумите на организации, които се занимават с напояване;

(4) съответните органи, различни от определения компетентен орган, или служби, включително органи по водите, органи по общественото здраве, органи по околната среда;

(5) други страни, които биха могли да носят отговорност в която и да е част от системата за повторно използване на водата или които са установени в местния район.

Ролите и отговорностите на страните, участващи в системата за повторно използване на водата, включват:

Участващи страни	Роли и отговорности
Оператор на съоръжение за допълнително пречистване (и оператор на пречиствателна станция за градски отпадъчни води, ако е различна от съоръжението)	Експлоатира, управлява и поддържа съоръжението за допълнително пречистване (и пречиствателната станция за градски отпадъчни води, ако е различна от съоръжението) и осигурява правилното функциониране на всички пречиствания и процеси. Гарантира, че в мястото на определяне на съответствието допълнително пречистените отпадъчни води отговарят на минималните изисквания за качество и мониторинг, посочени в приложение I към Регламент (ЕС) 2020/741, в съответствие с класовете на качеството на допълнително пречистените отпадъчни води и с разрешителните. Гарантира, че в мястото на определяне на съответствието допълнително пречистените отпадъчни води отговарят на всички допълнителни съответни условия за качеството и мониторинга на водата, определени от компетентния орган в разрешителното, в съответствие с плана за управление на риска. Изготвя, преразглежда и актуализира плана за управление на риска, по-специално на частите, отнасящи се за производството на допълнително пречистени отпадъчни води и снабдяването с допълнително пречистени отпадъчни води, или съдейства (заедно с другите отговорни страни и с крайните ползватели, според случая) за неговото изготвяне, преразглеждане и актуализиране. Предприема необходимите мерки за управление на рисковете в съоръжението за допълнително пречистване (или в пречиствателната станция за градски отпадъчни води, ако е различна от съоръжението), както е посочено в плана за управление на риска. Управлява извънредните ситуации в съоръжението за допълнително пречистване (или в пречиствателната станция за градски отпадъчни води, ако е различна от съоръжението), както е посочено в плана за управление на риска. Осигурява правилна комуникация с другите страни, включително по време на извънредни ситуации.
Оператори на съоръжения за съхранение и разпределение на допълнително пречистени отпадъчни води	Изготвят, преразглеждат и актуализират частта от плана за управление на риска, отнасяща се за съхранението и разпределението на допълнително пречистените отпадъчни води, или съдейства за нейното изготвяне, преразглеждане и актуализиране. Експлоатират и поддържат системите за съхранение и разпределение на допълнително пречистените отпадъчни води, както и на всички въведени допълнителни бариери, когато е приложимо. Управляват извънредните ситуации в системите за съхранение и разпределение на допълнително пречистените отпадъчни води, както е посочено в плана за управление на риска. Предприемат необходимите мерки за управление на рисковете от системата за съхранение и разпределение, в съответствие с плана за управление на риска. Осигуряват правилна комуникация с другите страни, включително по време на извънредни ситуации.
Крайни ползватели	Напояват културите с допълнително пречистени отпадъчни води в съответствие с класовете на качеството на допълнително пречистените отпадъчни води. Експлоатират и поддържат напоителните системи и всички въведени превантивни мерки и бариери. Изготвят, преразглеждат и актуализират плана за управление на риска за напояване на култури с допълнително пречистени отпадъчни води или съдейства за неговото изготвяне, преразглеждане и актуализиране. Предприемат необходимите мерки за управление на рисковете, свързани с методите за напояване и бариерите, в съответствие с плана за управление на риска. Осигуряват правилна комуникация с другите страни, включително по време на извънредни ситуации.

Органи (различни от определения компетентен орган)	Изразяват становище относно плана за управление на риска и относно праговите стойности на съответните параметри за качеството и мониторинга на допълнително пречистените отпадъчни води, посочени в плана за управление на риска, или, според случая, съдействат за изготвянето на плана за управление на риска. Обменят информация с определения компетентен орган.

Идентифициране на потенциални опасности и опасни събития

В съответствие с точка 3 от приложение II към Регламент (ЕС) 2020/741 се идентифицират всички опасности или опасни събития, произтичащи от системата за повторно използване на водата, които могат да представляват риск за общественото здраве или околната среда.

Опасности

Потенциалните опасности, налични в допълнително пречистените отпадъчни води, включително замърсители, патогенни организми или други вещества, които биха могли да представляват риск за здравето на хората и животните, културите и околната среда, включително нейната флора и фауна, се идентифицират въз основа на качествените характеристики на източниците на отпадъчни води, както е посочено в описанието на системата (точка 1 от приложение II към Регламент (ЕС) 2020/741), като се избират онези патогенни организми, замърсители или други вещества, които биха могли да представляват риск за здравето или околната среда, ако не бъдат отстранени от допълнително пречистените отпадъчни води. Тези опасности могат да включват:

(1) патогенни организми (включително бактерии, вируси, протозои и хелминти), отговорни за появата на огнища на предавани по воден път болести при хората и животните и за други последици за здравето, когато това е обосновано, както и замърсители, които обикновено присъстват в градските отпадъчни води;

(2) патогенни организми, замърсители или други вещества, свързани със зауствания от промишлени предприятия или с градски отточни води от замърсени повърхности в градската канализационна система, когато е приложимо, които могат да се натрупват във високи концентрации в градските отпадъчни води и по този начин да повлияят на използването на допълнително пречистените отпадъчни води;

(3) патогенни организми, замърсители или други вещества, установени с отчитане на изискванията, изброени в точка 5 от приложение II към Регламент (ЕС) 2020/741, или други изисквания, определени в съответното законодателство на ЕС, в националното или в местното законодателство, специфичните условия на мястото, както и дали допълнително пречистените отпадъчни води могат да достигнат до чувствителни рецептори. Тези изисквания могат да включват следните аспекти:

— опазване на околната среда, включително водите и почвите. Значението на това изискване може да зависи от това дали допълнително пречистените отпадъчни води могат да достигнат до разглежданите екологични матрици чрез случайни течове или оттичане от напояваните площи. То може да зависи и от прилаганите земеделски практики, като например използването на пестициди или торове, или използването на утайки от отпадъчни води или на оборски тор като подобрител на почвата, където може да има комбиниран ефект на замърсители от различни източници;

— хигиената на храните и фуражите, както и здравето на животните. Значението на тези изисквания може да зависи например от отглежданите култури или от прилаганите животновъдни практики;

(4) патогенни организми, замърсители или вещества, потенциално присъстващи в допълнително пречистените отпадъчни води, които биха могли да увредят почвата и напояваните култури и са определени в съответствие със стандарт ISO 16075-1:2020 ([3]) или каквито и да било насоки за напояване на земеделски култури, включително: i) химични вещества, като общо съдържание на разтворими соли, натрий, хлорид, бор и йони със специфична токсичност; ii) други химични елементи и патогенни организми; и iii) хранителни вещества;

(5) замърсители, които все още не са регулирани (включително микропластмаси или замърсители, които пораждат нови опасения), установени в допълнително пречистените отпадъчни води и имащи отношение към специфичния контекст на системата за повторно използване на водата.

([3]) ISO 16075-1:2020. *Guidelines for treated wastewater use for irrigation projects — Part 1: The basis of a reuse project for irrigation* [Насоки за използване на пречистени отпадъчни води за проекти за напояване — Част 1: Основата на проект за повторно използване за напояване].

Опасни събития

Опасно събитие е ситуация, която може да доведе до наличието на опасност или да засили неблагоприятното въздействие на опасността.

Ситуация или инцидент в системата за повторно използване на вода може да доведе до това патогенен организъм, замърсител или друго вещество, идентифицирано като потенциално вредно: i) да бъде внесено; ii) да бъде изпуснато; iii) да стане по-концентрирано; или iv) да не бъде отстранено. Трябва да се вземат предвид най-малко следните опасни събития:

(1) срив на превантивните мерки в съоръжението за допълнително пречистване (или в пречиствателната станция за градски отпадъчни води, ако е различна от съоръжението), в системите за съхранение и разпределение или в съответните площи. Това може да се случи:

— по време на нормалната експлоатация на системата за повторно използване на водата, включително поради дефектна инфраструктура, претоварване на системата, липса на поддръжка, опасно поведение на работниците;

— поради повреда на системата или аварии, включително частичен или пълен срив на пречистванията, прекъсване на електрозахранването, повреда на оборудването, грешки на работниците;

(2) случайни или неподходящи (или незаконни) зауствания, които биха могли да доведат до неконтролирани концентрации на патогенни организми, замърсители или други вещества в канализационната система и в отпадъчните води от пречиствателната станция за градски отпадъчни води и които биха могли да повлияят на качеството на допълнително пречистените отпадъчни води;

(3) човешки грешки, причинени от недостатъчно обучение или информация за разрешените видове използване;

(4) сезонни промени или екстремни метеорологични условия, когато е приложимо (включително наводнения или суши);

(5) сеизмични явления;

(6) вандалски или терористични актове (включително кибератаки срещу инфраструктурата).

Идентифициране на изложените на риск места и популации и на пътищата на експозиция на идентифицираните потенциални опасности

В съответствие с точка 4 от приложение II към Регламент (ЕС) 2020/741 се определят изложените на риск места и популации и пътищата на експозиция за всяка опасност или група опасности и опасни събития, идентифицирани в системата за повторно използване на водата, от точката на постъпване в пречиствателната станция за градски отпадъчни води до и включително точката на използване в съответните площи.

Популации

Разглеждат се най-малко следните популации, които биха могли да бъдат изложени на опасностите, съдържащи се в допълнително пречистените отпадъчни води, чрез потенциални пътища на експозиция:

(1) операторите и работниците на съоръжението за допълнително пречистване (или на пречиствателната станция за градски отпадъчни води, ако е различна от съоръжението), както и на съоръженията за съхранение и разпределение, ако е приложимо;

(2) крайните ползватели в напояваните площи;

(3) жителите и работниците от местната общност или страничните лица (включително хора, случайно намиращи се в рамките на или в близост до системата за повторно използване на водата, чието присъствие не е свързано със системата и които не предприемат действия за намаляване на експозицията, работници или ползватели на дейности в близост), които биха могли случайно да бъдат изложени на допълнително пречистени отпадъчни води (включително чрез участие в дейности за отдих на открити канали или в близост до тях, където биха могли да постъпват допълнително пречистени отпадъчни води, или чрез излагане на капки от допълнително пречистени отпадъчни води от дъждовални напоителни системи).

Места

Разглеждат се най-малко следните компоненти на околната среда, които биха могли да бъдат потенциално засегнати от използването на допълнително пречистени отпадъчни води:

(1) повърхностните води, подземните водни обекти или крайбрежните води и техните водни екосистеми в близост до системата за повторно използване на водата;

(2) водните ресурси, използвани за снабдяване с питейна вода, включително водохранилища за снабдяване с питейна вода (т.е. защитени зони за питейна вода), в близост до системата за повторно използване на водата;

(3) почвата и културите на напояваната площ и на околните площи;

(4) екосистемите и/или защитените територии (включително тези, които са създадени съгласно Директива 2000/60/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ([4]), и други защитени територии за опазване на природата) и свързаната с тях сухоземна и водна фауна и флора на определените компоненти на околната среда в близост до системата за повторно използване на водата;

(5) чувствителните към хранителни вещества зони и зоните, уязвими на нитрати, в близост до системата за повторно използване на водата.

Пътища на експозиция

Пътищата на експозиция се оценяват, като се вземат предвид местният контекст (включително, ако е приложимо, разширяването на обслужвания район, местоположението на градските райони или други агломерации, географските и топографските условия), методите за напояване, хидрогеологията, както и климатичните и метеорологичните условия на мястото.

Когато е приложимо, се вземат предвид следните пътища на експозиция, които могат да бъдат преднамерени или непреднамерени (т.е. случайни), преки или непреки, и които могат да доведат до риск за здравето:

(1) поглъщане на допълнително пречистени отпадъчни води, пряко или непряко, чрез култури, почва или предмети, които са били в контакт с допълнително пречистени отпадъчни води;

(2) контакт с допълнително пречистени отпадъчни води (кожа или очи), пряко или непряко чрез култури, почва или предмети, които са били в контакт с допълнително пречистени отпадъчни води;

(3) вдишване на допълнително пречистени отпадъчни води (аерозоли).

Когато е приложимо, се вземат предвид следните пътища на експозиция, които могат да бъдат преднамерени или непреднамерени, преки или непреки, и които могат да доведат до риск за околната среда:

(1) проникване на допълнително пречистените отпадъчни води в подпочвените води чрез течове (включително от тръбопроводи и системи за съхранение), чрез напояване или след проливни дъждове;

(2) оттичане на допълнително пречистените отпадъчни води към повърхностни или крайбрежни води чрез течове (включително от тръбопроводи и системи за съхранение) или чрез напояване;

(3) оттичане на допълнително пречистените отпадъчни води към зони, чувствителни към хранителни вещества, и зони, уязвими на нитрати, или защитени зони (както е посочено по-горе) чрез течове (включително от тръбопроводи и системи за съхранение) или чрез напояване.

За да се определят пътищата на експозиция на екологични рискове и групите, изложени на риск, трябва да се вземат предвид следните специфични за обекта условия на системата за повторно използване на водата:

(1) геоложки, хидрогеоложки и хидроложки условия в района, включително наличието на неограничен водоносен хоризонт или на комбинация от ограничен и неограничен водоносен хоризонт, както и наличието на системи за водочерпене на подземни води (включително техните основни характеристики, например разстоянието до напояваните площи, вида на системата, използването на помпена система или артезиански кладенец, видовете използване на водите);

(2) наличие, характеристики и видове използване на повърхностните води, включително изисквания минимален дебит, сезонни колебания на дебита, принос на заустванията от пречиствателната станция за отпадъчни води;

(3) структура и свойства на почвата в съответствие с педологичните особености на района;

(4) наличие на пропускливи площи (включително информация за видовете растителност, гори) и на непропускливи повърхности (включително паркинги или улици);

(5) промени в типичните метеорологични условия: температури, валежи, влажност, вятър.

([4]) Директива 2000/60/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2000 г. за установяване на рамка за действията на Общността в областта на политиката за водите (ОВ L 327, 22.12.2000 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2000/60/oj).

Оценка на рисковете за околната среда и за здравето на хората и животните

Оценката на рисковете за околната среда в съответствие с точка 5 от приложение II към Регламент (ЕС) 2020/741 включва следното:

(1) анализ на потенциалните пътища на експозиция за компонентите на околната среда (определени в съответствие с точка 4 от приложение II към Регламент (ЕС) 2020/741) и на съответните опасности (съответната група опасности) (определени в съответствие с точка 3 от приложение II към Регламент (ЕС) 2020/741);

(2) скрининг на опасностите (патогенни организми, замърсители и други вещества, установени в допълнително пречистените отпадъчни води) спрямо съответните стандарти за качество на околната среда или всякакви други гранични стойности, определени в законодателството на ЕС, в националното или в местното законодателство, за патогенни организми, замърсители или други вещества, отнасящи се до даден компонент на околната среда (включително подземни води, повърхностни води, почва, култури), като се вземат предвид специфичните за мястото условия и се определя допустимата концентрация на опасността в допълнително пречистените отпадъчни води;

(3) оценка на диапазона на експозиция въз основа на концентрацията на всяка установена опасност в допълнително пречистените отпадъчни води, пътищата на експозиция и нивата на експозиция, класифицирани според тяхната вероятност и тежест на последствията, определени чрез отчитане на метода и практиките за напояване, както и на обема, честотата и продължителността на напояването;

(4) оценка на вероятността определена опасност да достигне до воден обект, като се използва методът, предложен в стандарт ISO 16075-1:2020, чрез който се оценява уязвимостта на подземните и повърхностните води по отношение на проникване или оттичане на допълнително пречистени отпадъчни води, като се взема предвид хидрогеологията на обекта или като се прилагат Насоките на Комисията за подпомагане на прилагането на Регламент (ЕС) 2020/741 или друг еквивалентен метод;

(5) характеризиране на рисковете за околната среда за всяка идентифицирана опасност или група опасности и за всеки път на експозиция и опасно събитие;

(6) оценка на вероятността от експозиция и тежестта на последствията чрез използване на матрици на риска, които съчетават вероятност и тежест, включително предложените в стандарт ISO 20426:2018 ([5]) или в Ръководството на Световната здравна организация (СЗО) за планиране на санитарната безопасност ([6]), или в Насоките на Комисията за подпомагане на прилагането на Регламент (ЕС) 2020/741 и в техническите насоки, изготвени от Съвместния изследователски център (2022 г.) ([7]);

(7) оценка на рисковете за почвата или културите въз основа на съществуващите референтни стойности на параметрите от агрономическо значение в зависимост от местния контекст (в това число тип на почвата и киселинност на почвата), включително посочените в стандарт ISO 16075-1:2020 или еквивалентни стандарти.

Оценката на рисковете за здравето на хората и животните в съответствие с точка 5 от приложение II към Регламент (ЕС) 2020/741 включва следното:

(1) анализ на потенциалните пътища на експозиция за популациите (определени в съответствие с точка 4 от приложение II към Регламент (ЕС) 2020/741) и на съответните опасности (съответната група опасности) (определени в съответствие с точка 3 от приложение II към Регламент (ЕС) 2020/741);

(2) когато е приложимо — оценка на зависимостта „концентрация—ефект“, за да се определи ефектът върху популация, изложена на определена концентрация на опасност, както и вероятността от потенциални неблагоприятни последици за здравето с определена тежест, като се вземат предвид най-малко патогенните организми в допълнително пречистените отпадъчни води, които биха могли да причинят здравословни проблеми (т.е. неблагоприятни последици, причинени от вещество в жив организъм) на изложените популации (включително операторите или земеделските стопани);

(3) оценка на потенциалните диапазони на концентрацията или експозицията, които са от значение за здравето на хората и животните, въз основа на патогенните организми, замърсителите и другите вещества, присъстващи в допълнително пречистените отпадъчни води, и техните концентрации, като се вземат предвид видовете култури (култури, които се консумират сурови, или преработени хранителни култури) и методите и практиката за напояване (включително честотата и продължителността на напояване);

([5]) ISO 20426:2018. *Guidelines for health risk assessment and management for non-potable water reuse* [Насоки за оценка и управление на риска за здравето за повторното използване на непитейна вода].

([6]) СЗО, *Sanitation safety planning — step-by-step risk management for safely managed sanitation* systems [Планиране на санитарната безопасност — поетапно управление на риска за безопасно управлявани канализационни системи], Женева, 2022 г.

([7]) Maffettone, R. и Gawlik, B.M., *Technical guidance: water reuse risk management for agricultural irrigation schemes in Europe* [Технически насоки: управление на риска при повторно използване на водата за земеделски напоителни схеми в Европа], Европейска комисия, Люксембург, 2022 г., JRC 129596.

(4) характеризиране на рисковете за здравето за всяка идентифицирана опасност или група опасности и за всеки път на експозиция и опасно събитие;

(5) оценка на вероятността от експозиция и тежестта на последствията, като се използват методите, посочени в стандарт ISO 20426:2018 или в Ръководството на СЗО за планиране на санитарната безопасност, или в друг еквивалентен метод.

Видове оценка на риска

Макар че за оценка на рисковете могат да се използват качествени методи и да се следват публикувани насоки и стандарти ([8]) (включително насоките на СЗО от 2016 г. ([9]), стандарт ISO 20426:2018, насоките на Организацията по прехрана и земеделие (ФАО) и насоките на СЗО от 2019 г. ([10])), при наличие на достатъчно данни за географския район, в който се предлага конкретната система за повторно използване на водата, или ако има вероятност проектът да представлява висок риск за околната среда или общественото здраве, се използват количествените методи, посочени в точка 5 от приложение II към Регламент (ЕС) 2020/741.

Количествените методи могат да се използват също и за оценка само на конкретна опасност, свързана с елемент от проекта за повторно използване на вода, в комбинация с качествена или полуколичествена методика за останалата част от проекта.

Чрез количествените оценки на риска рисковете се оценяват числено, обикновено въз основа на модел „концентрация—ефект“, основан на изчисление на прогнозираната концентрация на опасността в околната среда и на прогнозираната концентрация без ефект.

Оценките на рисковете за околната среда и за здравето на хората и животните могат да включват оценка на степента на неопределеност или гаранционната вероятност, свързана с оценката, въз основа на документиран метод или протокол.

Справка за методиките може да се направи в приложение 3 към Насоките на Комисията за подпомагане на прилагането на Регламент (ЕС) 2020/741.

Изисквания и задължения, които трябва да се вземат предвид при оценката на риска

В спецификациите по-долу се посочва как изискванията и задълженията, произтичащи от законодателството и насоките, изброени в точка 5 от приложение II към Регламент (ЕС) 2020/741, трябва да бъдат взети предвид при оценката на риска:

(1) изискването за намаляване и предотвратяване на замърсяването на водите с нитрати в съответствие с Директива 91/676/ЕИО на Съвета ([11]): в оценката на риска се определя всяко потенциално въздействие в резултат на използването на допълнително пречистени отпадъчни води за напояване в селското стопанство (включително чрез оттичане или проникване), което води до евентуална прекомерна експозиция на нитрати в повърхностни или подземни води, които в съответствие с посочената директива са определени от държава членка като евентуално засегнати от замърсяване с (нитрати);

(2) задължението защитените зони за вода, предназначена за консумация от човека, да отговарят на изискванията на Директива (ЕС) 2020/2184 на Европейския парламент и на Съвета ([12]): в оценката на риска се определят повърхностните или подземните води, които са класифицирани като защитена зона за питейна вода и които потенциално биха били засегнати от използването на допълнително пречистените отпадъчни води за напояване в селското стопанство (включително чрез оттичане или проникване);

([8]) Всяко позоваване на публикувани насоки и стандарти се тълкува като позоваване на най-новата актуализирана версия на тези насоки и стандарти.

([9]) СЗО, *Quantitative Microbial Risk Assessment: Application for Water Safety Management* [Количествена оценка на микробния риск: приложение за управление на безопасността на водите], Женева, 2016 г.

([10]) ФАО, СЗО, *Safety and Quality of Water Used in Food Production and Processing — Meeting report* [Безопасност и качество на водата, използвана при производството и преработката на храни — доклад от срещата], *Microbiological Risk Assessment Series*, бр. 33, Рим, 2019 г.

([11]) Директива 91/676/ЕИО на Съвета от 12 декември 1991 г. за опазване на водите от замърсяване с нитрати от селскостопански източници (ОВ L 375, 31.12.1991 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/1991/676/oj).

([12]) Директива (ЕС) 2020/2184 на Европейския парламент и на Съвета от 16 декември 2020 г. относно качеството на водата, предназначена за консумация от човека (ОВ L 435, 23.12.2020 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2020/2184/oj).

(3) изискването за изпълнение на екологичните цели, определени в Директива 2000/60/ЕО: в оценката на риска се определят потенциалните рискове от влошаване на състоянието на водните обекти, обхванати от посочената директива, поради използването на допълнително пречистени отпадъчни води за напояване в селското стопанство (включително чрез оттичане или проникване);

(4) изискването за предотвратяване на замърсяването на подземните води в съответствие с Директива 2006/118/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ([13]): в оценката на риска се определят потенциалните рискове от влошаване на химичното състояние на подземните водни обекти поради използването на допълнително пречистени отпадъчни води за напояване в селското стопанство;

(5) изискването за спазване на стандартите за качество на околната среда за приоритетни вещества и някои други замърсители, определени в Директива 2008/105/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ([14]): в оценката на риска се определят потенциалните рискове от влошаване на химичното състояние на повърхностните водни обекти поради използването на допълнително пречистени отпадъчни води за напояване в селското стопанство;

(6) изискването за спазване на стандартите за качество на околната среда за замърсители от национално значение, а именно специфични за речните басейни замърсители, определени в Директива 2000/60/ЕО: в оценката на риска се определят потенциалните рискове от влошаване на екологичното състояние или потенциала на повърхностните водни обекти в резултат на използването на допълнително пречистени отпадъчни води за напояване в селското стопанство;

(7) изискването за спазване на стандартите за качество на водите за къпане, определени в Директива 2006/7/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ([15]): в оценката на риска се определят водните обекти, използвани за къпане и потенциално засегнати от използването на допълнително пречистени отпадъчни води (включително чрез оттичане);

(8) изискванията за опазване на околната среда, и по-специално на почвата, при използване на утайки от отпадъчни води в земеделието в съответствие с Директива 86/278/ЕИО на Съвета ([16]): в оценката на риска се посочва дали използването на утайки от отпадъчни води в земеделски площи в комбинация с напояването с допълнително пречистени отпадъчни води може да създаде кумулативни рискове;

(9) изискванията относно хигиената на храните, определени в Регламент (ЕО) № 852/2004 на Европейския парламент и на Съвета ([17]), и насоките, съдържащи се в Известието на Комисията относно Ръководството за справяне с микробиологичните рискове по отношение на пресните плодове и зеленчуци при първичното производство посредством добра хигиена ([18]): в оценката на риска се посочва дали използването на допълнително пречистени отпадъчни води може да представлява риск от неспазване на изискванията, определени за производството на пресни плодове и зеленчуци;

(10) изискванията за хигиена на фуражите, определени в Регламент (ЕО) № 183/2005 на Европейския парламент и на Съвета ([19]): в оценката на риска се посочва дали използването на допълнително пречистени отпадъчни води може да представлява риск от неспазване на изискванията, определени за производството на фуражи (нехранителни култури, включително култури, които се използват за храна на животни, отглеждани за производство на храни);

([13]) Директива 2006/118/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 12 декември 2006 г. за опазване на подземните води от замърсяване и влошаване на състоянието им (ОВ L 372, 27.12.2006 г., стр. 19, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2006/118/oj).

([14]) Директива 2008/105/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 16 декември 2008 г. за определяне на стандарти за качество на околната среда в областта на политиката за водите, за изменение и последваща отмяна на директиви 82/176/ЕИО, 83/513/ЕИО, 84/156/ЕИО, 84/491/ЕИО, 86/280/ЕИО на Съвета и за изменение на Директива 2000/60/ЕО на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L 348, 24.12.2008 г., стр. 84, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2008/105/oj).

([15]) Директива 2006/7/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 15 февруари 2006 г. за управление качеството на водите за къпане и за отмяна на Директива 76/160/ЕИО (ОВ L 64, 4.3.2006 г., стр. 37, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2006/7/oj).

([16]) Директива 86/278/ЕИО на Съвета от 12 юни 1986 г. за опазване на околната среда, и по-специално на почвата, при използване на утайки от отпадъчни води в земеделието (ОВ L 181, 4.7.1986 г., стр. 6, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/1986/278/oj).

([17]) Регламент (ЕО) № 852/2004 на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2004 г. относно хигиената на храните (ОВ L 139, 30.4.2004 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2004/852/oj).

([18]) Известие на Комисията относно Ръководство за справяне с микробиологичните рискове по отношение на пресните плодове и зеленчуци при първичното производство посредством добра хигиена (ОВ C 163, 23.5.2017 г., стр. 1).

([19]) Регламент (ЕО) № 183/2005 на Европейския парламент и на Съвета от 12 януари 2005 г. за определяне на изискванията за хигиена на фуражите (ОВ L 35, 8.2.2005 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2005/183/oj).

(11) изискването за спазване на съответните микробиологични критерии, посочени в Регламент (ЕО) № 2073/2005 на Комисията ([20]): в оценката на риска се посочва дали използването на допълнително пречистени отпадъчни води може да представлява риск от неспазване на изискванията, определени за производството на храни;

(12) изискванията относно максимално допустимите количества на някои замърсители в храните, посочени в Регламент (ЕС) 2023/915 на Комисията ([21]): в оценката на риска се посочва дали използването на допълнително пречистени отпадъчни води може да представлява риск от неспазване на изискванията, определени за производството на храни;

(13) изискванията относно максимално допустимите граници на остатъчни вещества от пестициди във или върху храни и фуражи, посочени в Регламент (ЕО) № 396/2005 на Европейския парламент и на Съвета ([22]): в оценката на риска се посочва дали използването на допълнително пречистени отпадъчни води в земеделски площи които се използват за производство на храни и фуражи и върху които се прилагат пестициди, може да създаде кумулативни рискове (ако оценката на риска е идентифицирала пестицидите като потенциални опасности, които биха могли да присъстват в допълнително пречистените отпадъчни води);

(14) изискванията относно здравето на животните, предвидени в Регламент (ЕО) № 1069/2009 на Европейския парламент и на Съвета ([23])и в Регламент (ЕС) № 142/2011 на Комисията ([24]): в оценката на риска се посочва дали използването на допълнително пречистени отпадъчни води за напояване на фуражни култури или други култури за храна на животни може да представлява риск от неспазване на изискванията, определени за здравето на животните (чрез поглъщане на фураж или експозиция в съответните площи).

Допълнителни или по-строги изисквания за качеството и мониторинга на водата

Когато са необходими допълнителни изисквания, за да се осигури подходяща защита на околната среда и здравето на хората и животните (в съответствие с точка 6 от приложение II към Регламент (ЕС) 2020/741), се избират допълнителни или по-строги параметри или показатели за качеството на допълнително пречистените отпадъчни води и се определят техните прагове въз основа на списъка на опасностите (определен в съответствие с точка 3 от приложение II към Регламент (ЕС) 2020/741) и на резултатите от оценките на риска за здравето и околната среда (извършени в съответствие с точка 5 от приложение II към Регламент (ЕС) 2020/741), като се вземат предвид специфичната система за повторно използване на водата и местните условия.

Въз основа на резултатите от оценката на риска се определят и допълнителни или по-строги параметри за мониторинг на (някои от) опасностите, установени в допълнително пречистените отпадъчни води или в околната среда (включително във водните обекти или почвата). Изискванията за мониторинг, включително точките за вземане на проби в критичните точки, идентифицирани в системата, могат да бъдат включени в протокола на системите за управление, описани в съответствие с точки 8 и 9 от приложение II към Регламент (ЕС) 2020/741.

Превантивни мерки и бариери

Превантивни мерки могат да се използват, за да се предотвратят или премахнат рискове за здравето или околната среда, или те да се намалят до приемливо равнище, и могат да се прилагат към различни части на системата за повторно използване на водата, включително към:

(1) съоръжението за допълнително пречистване (или пречиствателната станция за градски отпадъчни води, ако е различна от съоръжението), включително чрез оценка и оптимизиране на въведените процеси или чрез идентифициране на допълнителни усъвършенствани пречиствания;

([20]) Регламент (ЕО) № 2073/2005 на Комисията от 15 ноември 2005 г. относно микробиологични критерии за храните (ОВ L 338, 22.12.2005 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2005/2073/oj).

([21]) Регламент (ЕС) 2023/915 на Комисията от 25 април 2023 г. относно максимално допустимите количества на някои замърсители в храните и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1881/2006 (ОВ L 119, 5.5.2023 г., стр. 103, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/915/oj).

([22]) Регламент (ЕО) № 396/2005 на Европейския парламент и на Съвета от 23 февруари 2005 г. относно максимално допустимите граници на остатъчни вещества от пестициди във и върху храни или фуражи от растителен или животински произход и за изменение на Директива 91/414/ЕИО на Съвета (ОВ L 70, 16.3.2005 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2005/396/oj).

([23]) Регламент (ЕО) № 1069/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 21 октомври 2009 г. за установяване на здравни правила относно странични животински продукти и производни продукти, непредназначени за консумация от човека, и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1774/2002 (ОВ L 300, 14.11.2009 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2009/1069/oj).

([24]) Регламент (ЕС) № 142/2011 на Комисията от 25 февруари 2011 г. за прилагане на Регламент (ЕО) № 1069/2009 на Европейския парламент и на Съвета за установяване на здравни правила относно странични животински продукти и производни продукти, непредназначени за консумация от човека, и за прилагане на Директива 97/78/ЕО на Съвета по отношение на някои проби и артикули, освободени от ветеринарни проверки на границата съгласно посочената директива (ОВ L 54, 26.2.2011 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2011/142/oj).

(2) системите за съхранение и разпределение на допълнително пречистените отпадъчни води, когато е приложимо;

(3) напояваните площи или района около тях, когато е приложимо, включително чрез разглеждане на алтернативни методи за напояване, които свеждат до минимум рисковете от експозиция, чрез осигуряване на буферни зони или подобни методи или чрез защита на работниците и земеделските стопани (изискване за използване на специфични лични предпазни средства или приемане на протоколи за хигиена, в допълнение към евентуалните мерки, които вече са предприети за спазване на правилата за здравословни и безопасни условия на труд).

Когато се прилагат бариери, те се определят въз основа на оценка на съществуващите методи за напояване, вида на културите и класа на качеството на водата, като се вземат предвид следните елементи:

(1) прилагането на бариери трябва да води до изпълнение на изискванията за качество по отношение на класовете на качеството на допълнително пречистените отпадъчни води, посочени в таблица 2 от приложение I към Регламент (ЕС) 2020/741. Класът на качеството може да се определи, като се вземат предвид броят на акредитираните бариери и критериите, посочени в Насоките на Комисията за прилагането на Регламент (ЕС) 2020/741;

(2) бариерите включват варианти за пречистване или варианти, невключващи пречистване, и могат да се прилагат преди или след мястото на определяне на съответствието;

(3) могат да се използват множество бариери в комбинация (многобариерен подход), за да се постигнат различни логаритмични намалявания (в съответствие със стандарт ISO 16075-2:2020 ([25])) и да се постигне изискваното общо логаритмично намаляване, необходимо за минимизиране на рисковете, въз основа на избрания клас на качеството на допълнително пречистените отпадъчни води.

Всички превантивни мерки, включително бариерите, се преразглеждат и актуализират периодично в съответствие с резултатите и информацията, събрани по време на експлоатацията на системата за повторно използване на водата, в това число обратната връзка за работата на системата, резултатите от програмите за мониторинг, въвеждането на нови системи за контрол, появата на нови опасности и опасни събития, както и реакциите при инциденти и извънредни ситуации.

Системи и процедури за контрол на качеството

В съответствие с точка 8 от приложение II към Регламент (ЕС) 2020/741 управлението на риска включва създаването на системи и процедури за контрол на качеството на системата за повторно използване на водата, включително нейния мониторинг и поддръжка, и предвижда периодичен преглед и актуализация на тези системи и процедури. Системите и процедурите за контрол на качеството могат да включват:

(1) стандартни оперативни процедури;

(2) график за експлоатация и поддръжка;

(3) мерки за контрол на качеството;

(4) списък с конкретни задачи и кой отговаря за тези задачи;

(5) списък на местата на определяне на съответствието и всички други критични места за контрол, определени за управление на рисковете, включително местата, в които допълнително пречистените отпадъчни води се доставят на следващата страна в системата за повторно използване на водата; информацията за тези места включва точното местоположение (позициониране върху карта на ГИС или с географска информация, когато е възможно) и метода за вземане на проби;

(6) процедури за събиране на данни чрез лабораторен анализ или онлайн системи;

(7) процедури за вземане на проби и анализ;

(8) процедури или протоколи за мониторинг на допълнително пречистените отпадъчни води за съответните параметри;

([25]) ISO 16075-2:2020. *Guidelines for treated wastewater use for irrigation projects — Part 2: Development of the project* [Насоки за използване на пречистени отпадъчни води за проекти за напояване — Част 2: Разработване на проекта].

(9) програми за поддръжка на оборудването (включително сонди за онлайн откриване);

(10) програми за поддръжка на превантивни мерки и бариери;

(11) процедури за обучение на операторите.

Системи за екологичен мониторинг

Системите за екологичен мониторинг са процедури за мониторинг на параметрите, определени чрез оценката на риска за околната среда, в допълнително пречистените отпадъчни води и във всички рецептори от околната среда, включително повърхностните води, подземните води и почвата.

Системата за екологичен мониторинг се създава в съответствие със следните технически спецификации:

(1) основава се на резултатите от оценката на риска за здравето и околната среда;

(2) включва процедури за изпълнение поне на минималните изисквания за редовен мониторинг в съответствие с приложение I към Регламент (ЕС) 2020/741, както и за изпълнение на всички параметри и гранични стойности, свързани с допълнително пречистените отпадъчни води, които са определени като допълнителни изисквания въз основа на резултатите от оценката на риска за здравето и околната среда;

(3) включва процедури за мониторинг за вземане на проби и анализ на допълнително пречистените отпадъчни води (с помощта на лабораторен анализ, датчици или анализатори в реално време), с посочване на мястото и честотата, както и процедури за контрол на изпускането на идентифицираните замърсители в изложените на въздействието им рецептори от околната среда (включително повърхностните води, подземните води и почвата); процедурите включват документирани действия за осигуряване на постоянна защита на здравето и околната среда, в това число при екстремни метеорологични явления;

(4) включва процедури, които са в съответствие със съществуващото законодателство, по-специално мониторингът на водните ресурси трябва да е в съответствие с Директива 2009/90/ЕО на Комисията ([26]), за да се гарантира, че резултатите са съпоставими с резултатите, получени чрез мониторинг съгласно Директива 2000/60/ЕО;

(5) включва мониторинг на параметрите в компонентите на околната среда (включително повърхностните води, подземните води или почвата), когато това е приложимо и в съответствие с резултатите от оценката на риска; ако в някой от мониторираните компоненти на околната среда бъдат установени патогенни организми, замърсители и/или вещества, се оценява дали наличието им се дължи на използването на допълнително пречистени отпадъчни води, или те произхождат от други източници.

Системите за екологичен мониторинг могат да включват документирани процедури, които вече са въведени от органите с цел мониторинг на околната среда. Когато е необходимо, тези системи и процедури се доразвиват или адаптират в зависимост от резултатите от оценката на риска, за да се отговори на специфичните за мястото проблеми.

Резултатите от мониторинга се използват за преоценка на всеки риск и за гарантиране, че той остава нисък и приемлив по време на експлоатационния период на проекта, както и за оценка дали прилагането на превантивни мерки (включително бариери) или извънредни мерки действително допринася за намаляването на рисковете и свеждането им до минимум.

Системи за управление на инциденти и извънредни ситуации

В съответствие с точка 10 от приложение II към Регламент (ЕС) 2020/741 се създават и периодично се преразглеждат и актуализират протоколи и процедури за управление на инциденти и извънредни ситуации и за осигуряване на бърза намеса в случай на възникване на някой от идентифицираните рискове.

Те се състоят от протоколи за начина на предаване на информация между участниците, от формати и процедури за докладване на аварии и извънредни ситуации, от процедури за уведомяване, източници на информация и процеси на консултации.

Разглежда се следната система за управление на аварии и инциденти:

(1) списък на коригиращите мерки и отговорните лица за идентифицираните опасни събития;

([26]) Директива 2009/90/ЕО на Комисията от 31 юли 2009 г. за определяне, съгласно Директива 2000/60/ЕО на Европейския парламент и на Съвета, на технически спецификации за химически анализ и мониторинг на състоянието на водите (ОВ L 201, 1.8.2009 г., стр. 36, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2009/90/oj).

(2) аварийни процедури в случай на срив на някое от пречистванията, извършвани в пречиствателната станция за градски отпадъчни води или в съоръжението за допълнително пречистване, при който може да се стигне до изпускане на опасни вещества в допълнително пречистените отпадъчни води;

(3) аварийни процедури в случай на превишаване на граничните стойност, определени в съответствие с оценката на риска, за опасностите в допълнително пречистените отпадъчни води, които могат да представляват риск;

(4) аварийни процедури, свързани с редовни и извънредни случаи на поддръжка (включително отклоняване или преливане);

(5) процедури и блок-схеми за начина на съобщаване на извънредните ситуации между страните (включително всички аварийни процедури, които гарантират, че продукцията, напоявана с потенциално замърсени допълнително пречистени отпадъчни води, не се пуска на пазара);

(6) онлайн инструменти, сензори или контролери, които ще задействат аларми в реално време въз основа на мониторинга на конкретни параметри.

Механизми за координация

В съответствие с точка 11 от приложение II към Регламент (ЕС) 2020/741 се създават механизми за осигуряване на координация и комуникация между различните участници в системата за повторно използване на водата, които периодично се преразглеждат и актуализират, като се вземат предвид резултатите от реакциите при инциденти и извънредни ситуации и всички промени сред отговорните лица и страни.

Разглеждат се следните механизми:

(1) списък със съответната информация за контакт на всяка участваща страна, идентифицирана само чрез задълженията или длъжността си (управител на съоръжението за допълнително пречистване, ръководител на оперативния център за извънредни ситуации), като се гарантира спазването на стандартите за защита на данните;

(2) процедури за докладване на инциденти или извънредни ситуации на компетентните органи и на крайните ползватели;

(3) процедури за предаване на предупредителни съобщения; списък на информацията, която трябва да се предостави на различните участници в случай на извънредна ситуация.